

Sud Bosne i Hercegovine
Sud Bosne i Hercegovine

Broj: S1 3 Iž 037139 20 Iž
 Sarajevo, 15.10.2020. godine

PRIMJENI: 16-10-2020			
Organizacione jedinice	Organizacione jedinice	Organizacione jedinice	Organizacione jedinice

Sud Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u Apelacionom upravnom vijeću, sastavljenom od sudija M Dž kao predsjednika vijeća, Z A i S C kao članova vijeća, odlučujući o žalbi A P, Sarajevo, izjavljenoj na odluku Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj: 05-1-07-1-986/20 od 29.09.2020.godine, o izricanju novčane kazne zbog povreda Izbornog zakona BiH, u nejavnoj sjednici, održanoj dana 15.10.2020. godine, donio je

RJEŠENJE

Žalba se uvažava i Odluka Centralne izborne komisije broj 05-1-07-5-986/20 od 29.09.2020.godine se poništava.

Obrazloženje

Odlukom Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, broj i datum navedeni u uvodu, utvrđeno je da je politički subjekt Demokratska Fronta-Građanski savez (kod 02930) odgovoran što je A P, kandidatkinja ovog političkog subjekta na svom Facebook profilu dana 23.08.2020.godine, koristila jezik koji bi nekoga mogao navesti ili podstaći na nasilje ili širenje mržnje, pa mu je izrečena novčana kazna u iznosu od 1.500,00 KM koje će članice snositi članice ove koalicije Demokratska fronta i Građanski savez, u iznosu od po 750,00 KM. Drugim stavom odluke utvrđeno je da je A P, kandidatkinja političkog subjekta Demokratska Fronta i Građanski savez za načelnicu Općine Novo Sarajevo, dana 23.08.2020.godine na svom Facebook profilu, koristila jezik koji bi nekoga mogao navesti ili podstaći na nasilje ili širenje mržnje, pa joj je na osnovu odredbe člana 6.7 stav 1. tačka 1. i člana 19.9 stav 1. tačka j) i stav 4. izrečena novčana kazna u iznosu od 3.000,00 KM.

Žaliteljica je blagovremeno uložila žalbu zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog propisa. Ističe da je činjenično stanje pogrešno utvrđeno po dva osnova. Kako ne postoji decidan pravni dokument kojim se definiše „jezik koji bi nekoga mogao navesti ili podstaći na nasilje ili širenje mržnje“, to je CIK BiH proizvoljno i paušalno ocijenio da je žaliteljica koristila takvu vrstu jezika. Dalje ističe da u Preporukama Komiteta Vijeća Evrope o govoru mržnje se ne spominju bilo

koje marginalizirane grupacije nego manjine u smislu nacionalnih manjina i migranata, ta ko da za donošenje pobijane odluke nije bilo pravnog utemeljenja. Smatra da CIK BiH nije imala kompetencije da vrši stručnu ocjenu i vještačenje da li neki govor potiče na nasilje ili ne. Posebno ističe da je u cilju dobre volje uklonila sadržaj sa svog Facebook profila u roku od 2 sata od momenta objave. Pobijanom odlukom i okarakterisanjem njene objave kao „govor mržnje“ istoj je ugrožena lična sigurnost jer je dobila kontra-mržnju od strane LGBT populacije i njihovih simpatizera. Dalje navodi da u objavi ničim nije podstakla mržnju niti agresivno ponašanje prema pripadnicima LGBT populacije, nego da je u objavi iznijela isključivo svoje lično mišljenje proizašlo iz svijesti i protivljenja takvom ponašanju, tj. paradiranja u javnom prostoru. Smatra da je CIK BiH donošenjem pobijane odluke prekoračio ovlaštenja i postupio mimo zakona. Naime, Poglavlje / Izbornog zakona nosi naslov Pravila ponašanja u izbornoj kampanji, te se svaki član iz tog poglavlja odnosi na period izborne kampanje. Odredbe Izbornog zakona treba tumačiti precizno i isključivo u okvirima pravnih odredbi. Niko nema pravo da Pravila ponašanja u izbornoj kampanji primjenjuje na period koji njemu odgovara. Predlaže da se žalba uvaži i pobijana odluka vrati CIK BiH na ponovno razmatranje i odlučivanje.

U odgovoru na žalbu Centralna izborna komisija BiH je istakla da žalba nije osnovana, pa predlaže da se ista odbije u cjelosti. Ističe da je činjenično stanje pravilno utvrđeno kao i da se pravilno u odluci pozvala na Preporuke Vijeća Evrope CM/Rec(2010)5 državama članicama o mjerama borbe protiv diskriminacije na osnovu seksualne orijentacije ili rodnog identiteta. U obrazloženju izjašnjenja se poziva na praksu Evropskog suda za ljudska prava (predmet Vejdeland i dr. Protiv Švedske), odredbe Izbornog zakona i to član 1.13, kao i odredbe člana I/2, II/2 Ustava BiH, te člana 10. Evropske konvencije o ljudskim pravima. Dalje ističe da bez obzira što se član 7.3 nalazi u Poglavlju 7 Izbornog zakona BiH-Pravila ponašanja u izbornoj kampanji, to ne znači da je političkim strankama, koalicijama i njihovim kandidatima dozvoljeno koristiti se govorom mržnje u izbornom periodu prije zvaničnog početka izborne kampanje na što upućuju odredbe člana 1.1a stav 12. Izbornog zakona BiH u kojem je data definicija izbornog perioda koji obuhvata period od raspisivanja izbora do dana potvrđivanja izbornih rezultata. Dalje ističu da tumačenjem odredbe člana 7.3 Izbornog zakona BiH pobrojane zabrane u navedenom članu niti jednom rječju u samoj normi nisu ograničene na izbornu kampanju, niti je njihov doseg, cijeneći značaj navedenog ponašanja na izborni proces, moguće ograničiti isključivo na izbornu kampanju. Poglavlja u zakonu, suprotno navodima žaliteljice predstavljaju samo jedan od načina unutrašnje podjele propisa, tako da naziv Poglavlja 7 „Pravila ponašanja u izbornoj kampanji“ ne predstavlja zakonsku normu i ne može ograničiti pravno dejstvo odredbe člana 7.3 stav 1, tačka 7. Izbornog zakona BiH, isključivo na izbornu kampanju ako ta norma, te druge norme koje se imaju primijeniti u vezi s njom, takvo ograničenje ne sadrži. Dalje ističe da ni odredba člana 19.9 stav 1. tačka j. I član 19.9 stav 7 Izbornog zakona kojom je propisanoa sankcija za postupanje protivno zabrani 7.3 stav 1. tačka 7. Izbornog zakona BiH, ne sadrži ograničenja u Vrijeme izborne kampanje.

Ispitujući pobijanu odluku u okviru žalbenih navoda vijeće Apelacionog odjeljenja Suda Bosne i Hercegovine je zaključilo:

Žalba je osnovana.

Iz stanja spisa proizilazi da je Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu CIK BiH) u skladu sa odredbom člana 6.2 stav 1., 2. i 3. Izbornog zakona BiH, žalbu Organizacionog odbora BH povorke ponosa na objavu A P na Facebook profilu kojim je povorku ponosa nazvala povorkom stida, koji status su prenijeli i pojedini mediji, prihvatila kao inicijativu za pokretanje postupka po službenoj dužnosti. Nakon provedenog postupka u kojem je cijenjen objavljeni status žaliteljice na Facebook profilu dana 23.08.2020.godine, te članak iz dnevnih novina „Oslobođenje“ od 24.08.2020.godine, CIK BiH je utvrdila da su politički subjekt Demokratska fronta-Građanski savez i njegova kandidatkinja A P odgovorni za kršenje člana 7.3 stav 1. tačka 7. Izbornog zakona BiH jer je izjava A P na Facebook profilu ocijenjena kao jezik koji bi mogao nekoga navesti ili podstaći na nasilje ili širenje mržnje prema LGBTIQ osobama. Iz navedenog razloga je izrečena novčana kazna za političkog subjekta Demokratska fronta-Građanski savez u iznosu od 1.500,00 KM, dok je kandidatkinju tog političkog subjekta A P izrečena novčana kazna u iznosu od 3.000,00 KM, primjenom odredbi članova 6.2, 6.7 stav 1. tačka 1. i 19.9 stav 1. tačka j. i stav 4. Izbornog zakona BiH.

Utvrdivši takvo činjenično stanje CIK je, postupajući sa ovlaštenjima iz člana 6.7. i 19.9 stav 1. tačka j. i stav 4. Izbornog zakona BiH, donijela pobijanu odluku smatrajući da je visina odmjerene novčane kazne srazmjerna težini učinjene povrede u odnosu na prava i slobode zagarantovane Općim okvirnim sporazumom za mir u Bosni i Hercegovini prema drugom i drugačijem, a da je kao olakšavajuću okolnost cijenila izjašnjenje političkog subjekta.

Žalba je osnovana.

Članom 7.3.stav (1) tačka 7) Izbornog zakona BiH je propisano da kandidatima i pristalicama političkih stranaka, listi nezavisnih kandidata, listi pripadnika nacionalnih manjina i koalicija, kao i nezavisnim kandidatima i njihovim pristalicama, te zaposlenima ili na drugi način angažiranim nije dozvoljeno koristiti se jezikom koji bi nekoga mogao navesti ili podstaći na nasilje ili širenje mržnje ili objavljivati ili upotrebljavati slike, simbole, audio i video zapise, SMS poruke, internet komunikacije ili druge materijale koji mogu tako djelovati.

Osnovano žaliteljica u žalbi ističe da CIK BiH nepravilno primjenila odrebu člana 7.3 stav 1. tačka 7. Izbornog zakona BiH, zanemarujući da je navedena odredba smještena u poglavlje 7. Izbornog zakona kojim se regulišu pravila ponašanja u izbornoj kampanji.

Izborna kampanja počinje 16.10.2020.godine i traje 30 dana, a sporna objava na Facebook statusu A P je objavljena dana 23.08.2020.godine, a članak u dnevnom listu „Oslobođenje“ dana 24.08.2020.godine. Sama ova činjenica je dovoljna za utvrđenje nezakonitosti pobijane odluke i u tom dijelu, jer je primjenjena odredba koja nije mogla biti primjenjena, obzirom da se ista primjenjuje, kao što je već navedeno samo u periodu izborne kampanje.

CIK BiH pogrešno smatra da je mogla primijeniti navedenu odrebu i za pravila ponašanja učinjena van perioda izborne kampanje, jer normu određuje sadržaj, ona ima gramatičko i logičko značenje, ali je određuje i cilj zakona odnosno drugog akta i

ima nomotehničko određenje, što znači da je određuje i mjesto i poglavlje u kojem se nalazi. Stoga, i ovlaštenje CIK BiH iz člana 6.7. Izbornog zakona BiH se u konkretnom slučaju može posmatrati samo u odnosu na period izborne kampanje, odnosno povredu pravila ponašanja u izbornoj kampanji.

To znači da sadržaj objave na Facebook statusu žaliteljice nije mogao biti cijenjen u smislu člana 7.3 stav (1) tačka 7) Izbornog zakona BiH. Naime, cijeneći period obave istoga, apelaciono vijeće zaključuje da je žaliteljica istupala sa pozicije građanina na svom Facebook Profilu, odnosno sadržaj objave je izrečen u njeno lično ime i ista se svojom izjavom datom CIK BiH ogradila od kolektivnog stava političkog subjekta čiji je kandidat. Vrijeme objave statusa 23.08.2020.godine upućuje na zaključak da ista još uvijek nije politički označena obzirom da je prema Upustvu o rokovima i redoslijedu izbornih aktivnosti za Lokalne izbore 2020.godine, član 2. tačka 2-Podnošenje kandidatskih listi propisano, da se konačna ovjera kandidatskih listi vrši do 11.09.2020.godine, a da se objava istih vrši do 01.10.2020.godine. Od trenutka kada se objavi da je neko na kandidatskoj listi, ta osoba ima veći stepen odgovornosti i ista je poznata javnosti.

Odlučna činjenica za uvažavanje izjavljene žalbe je ta da je CIK BiH svojom odlukom ispitivao navedenu povredu sa aspekta zabranjenog govora (govora mržnje) u periodu kada nije počela izborna kampanja. Stoga prema shvatanju apelacionog vijeća, u predmetnom slučaju ne može biti riječi o povredi izborne kampanje, kao niti izbornoj odgovornosti jer taj period kako ga propisuje Izborni zakon nije u vrijeme objave počeo.

Sama ova činjenica, uz sve navedene razloge je dovoljna za utvrđenje nezakonitosti pobijane odluke, jer su primjene odredbe koje nisu mogle biti primjenjene.

Međutim, valja posebno istaći da to ne znači da je od strane ovog suda utvrđeno, da je CIK BiH nepravilno utvrdila činjenice vezane za zabranjeni govor, koji su sadržani u spornoj objavi na Facebook statusu žaliteljice. Ovo samo znači da postojanje ove povrede CIK BiH nije mogao utvrđivati van perioda izborne kampanje, primjenjujući odredbe kojima se regulišu pravila ponašanja tokom izborne kampanje.

Apelaciono vijeće ističe da nije ulazio u ocjenu postoji li u objavi žaliteljice elemenata krivične ili građanske odgovornosti jer za to nije nadležno.

Međutim, ovaj sud, odlučujući o žalbama je vezan granicama koje je odredio sam CIK svojom odlukom, na način da ispituje postojanje povrede za koje se terete žaliteljica i pravilnog odmjeravanja kazne.

Kako je odgovornost političkog subjekta Demokratska fronta-Građanski savez isključivo zasnovana na odgovornosti njenog kandidata, to je apelaciono vijeće Suda BiH u postupku utvrdilo da kako ne postoji odgovornost kandidata, samim tim je

nezakonita odluka u stavu prvom u kojem je politički subjekt oglašen odgovornim i istome izrečena novčana kazna.

Iz svih navedenih razloga ovo vijeće nije cijenilo ostale žalbene razloge nalazeći da nisu od uticaja na drugačije odlučivanje u ovoj pravnoj stvari.

S obzirom na navedeno, odlučeno je kao u izreci, primjenom odredbe člana 81. stav 1. Zakona o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 19/02 do 74/10).

**Predsjednik vijeća
sudija**

